

Tilflugt fra Staten. Saasnart man forlader dette Standpunkt, at det altsaa er en Dyrtidstillægslov, kommer man ind paa det store Spørgsmaal om Skolebyrder, om Skolevæsenets Omkostninger og om, i hvilken Udstrækning de skulle bæres af Staten og af Kommunen, og forinden dette Spørgsmaal i Principet er afgjort, kan man efter min Overbevisning ikke komme til paa en vedvarende Maade at give saadan et bestemt Tillæg fra Statskassen. Det er, tror jeg, ogsaa anerkendt i det af Regjeringen i Landsthinget oprindelig fremsatte Lovforslag, idet der der er sat en Grænse. Denne Grænse er Skolelovens Vedtagelse, og efter mit bestemte Haab vil denne Grænse ikke være altsfor fjern. Hvor nær den er, kan jo Ingen vide, og derfor kan naturligvis Ministeriet være nødt til at sætte denne Grænse til to Aar. At det ligesaa godt kunde have sat Grænsen paa eet Aar, forekommer mig omtrent klart. Jeg tror ikke, at her er Stedet til at gaa ind paa det store Spørgsmaal om, hvorvidt Staten skal paatage sig de nu paa Kommunen hvilende Skolebyrder, og jeg vil derfor indskrænke mig i dette Øieblik til den Bemærkning, at jeg vil tilraade Thinget at vedtage Loven som en Nødlov i den Stikelse, hvori den er kommen til os fra Landsthinget med de to Aar, da den nu engang er forandret dertil.

Jørgensen: Jeg er noget uenig med det ærede Medlem, der sidst satte sig. Det har altid været min Mening, at det, vi have givet til Skolelærerne, ikke skulde betragtes som et Dyrtidstillæg, jeg har altid ment, at det havde været Thingets Mening, at det skulde være et Lønningsstillæg, at man har ment, at Lønningerne til Lærerne egentlig have været for smaa. Skulde vi betragte det som et Dyrtidstillæg, vil man jo se, at dette Lovforslag er meget bestødt i sine Forbringinger, naar vi sammenligne det med det, der er foreslaaet til Embedsmændene, idet vi have tilbudt at give et Tillæg til alle Lønninger under 2,500 Kr. til Embedsmændene, og det er jo en ikke saa lidt større Lønning end den, der her er Tale om, navnlig naar vi tage Hensyn til Landsbytskolelærerne. Her gaar vi ikke høiere med at give Tillæg end til en Lønning paa 1,600 Kr. Naar det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) har ment, at det var uheldigt at lade denne Lov gjælde for 2 Aar paa Grund af det Skolelovsforslag, som er ivente, saa vil jeg sige, at dersom det, at vedtage dette Lovforslag for 2 eller endog flere Aar, skulde hjælpe til, at vi bleve fri for en ny Skolelov, vilde det endnu mere bestyrkte mig i at gaa ind paa dette Lovforslag. Jeg mener, at der ikke er denne Trang tilføede, som der saa ofte er udtalt i Rigsbagen, til at faae en ny Skolelov. Jeg finder ikke, at Skolevæsenet er i en daarlig Tilstand, og jeg mener, at den største Svagbed, som er ved det nu bestaaende

Skolevæsenes Tilstand, er, at Skolerne ere oversfyldte; men det kunne Kommunerne jo selv raade Bod paa. De Huller, der ere i den bestaaende Ordning, kunne de selv udfylde ved at oprette Pøgeskoler, og saa have de den Fordel, at de selv kunne bestemme, hvem de ville have til Lærere, de kunne afstedige ham, de kunne afordere med ham om hans Lønning osv., og det finder jeg er en god Maade at gaa frem paa. Ligeoverfor det ærede Medlem for Kolding (Berg) vil jeg sige, at, naar han mener, at det, at vi vedtage det for to Aar eller endog for flere Aar, vil forhindre Skolelovsreformen, lader os saa blot vedtage det, thi det kan det ærede Medlem nok begribe, at en Skolelov, som vi kunne være tjent med, faae vi ikke under de nuværende Forhold (En Stemme: Jo!) Det ærede Medlem siger nok Jo, men jeg tror ikke, vi ville faae en Skolelov, der vil tilfredsstille Folkethinget, som det nu er. Jeg kunde ønske, at det kunde have været saaledes bestemt i Forslaget, at de, der havde under 800 Kr. i Løn, maatte faae et Tillæg, som om de havde 800 Kr.; thi jeg mener, at dette Tillæg er lille nok alligevel. Ifjor hørte vi nok, at den høitærede Conseilspresident sagde, at det vilde han ikke paa nogen Maade gaa ind paa, og hvis denne Forandring saaledes skulde kunne forhindre, at vi i det Hele taget fik Loven vedtagen, vil jeg for min Del sige, at jeg hellere vil frasælbe at faae den indført; men hvis vi kunde faae den vedtaget, vilde jeg finde, at det var rimeligt og retfærdigt.

Stenbæk: Hvis det Forslag, her foreligger, laa for til 3die Behandling, vilde jeg strax være paa det Nene med, hvad jeg vilde gjøre; jeg vilde da stemme imod Sagens videre Fremme. Men nu ligger det for til 1ste Behandling, og det forandrer Sagen. Jeg vil nok være med til at lade Forslaget gaa til 2den Behandling og til et Udvalgs Overveelse, idet de forskjellige Tanker og Løsninger, der kunne staa i Forbindelse med Forslaget, da kunde komme frem. Dengang, vi i Samlingen 1878—77 havde et Forslag fremme om at sætte et lignende Tillæg paa Zinantsloven, udtalte jeg, at jeg havde mine store Betænklichkeiten derved, ja, at jeg i Grunden af Princip maatte være imod hele den Tanke, der laa til Grund for Forslaget, men af forskjellige Grunde kunde jeg stemme for det denne ene Gang, da det kom ind paa Zinantsloven og fik en saadan helt midlertidig Karakter; men jeg spøiede til, at jeg ingenlunde vilde love tiere at gjøre det. Mine Betænklichkeiten kunne jo nu være noget stærkere, da det kommer som en særlig Lov, der gjælder to Aar; jeg har de samme Betænklichkeiten nu som før, og jeg skal nævne nogle af dem. Skolelærerne ere Kommunens Embedsmænd, og det er urigtigt, at Staten paa denne Maade lønner dem. Det er et Forslag, der peger i en forkert Retning;